

អង្គការសហគមន៍ឆ្នោត

Sahmakum Teang Thaut Organization • a Cambodian Urban NGO

ការពិត និងតួលេខ#៤៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២២

ជំងឺកូវីដ-១៩ និងការផ្តល់ជំនួយ

ការវាយតម្លៃលើការឆ្លើយតបរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទៅនឹងសំណើសុំជំនួយរបស់សហគមន៍ក្រីក្រនៅទីក្រុង និងជនបទក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩

អង្គការសមាគមធាងត្នោត

Sahmakum Teang Tnaut Organization • a Cambodian Urban NGO

អង្គការសមាគមធាងត្នោត (STT) ត្រូវបានបង្កើតក្នុងឆ្នាំ២០០៥ និងត្រូវបានចុះបញ្ជីជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងស្រុក ជួយគាំទ្រដល់សហគមន៍ក្រីក្រក្នុងរាជធានីភ្នំពេញនៅឆ្នាំ២០០៦។ អង្គការសមាគមធាងត្នោតចាប់ផ្តើមជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ក្នុងស្រុកដែលផ្តោតលើការជួយលើកកម្ពស់ផ្នែកបច្ចេកទេសដល់សហគមន៍ក្រីក្រ និងបន្ទាប់មកលូតលាស់ខ្លួន ដោយផលិតជាផែនទី សហគមន៍ក្រីក្រ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការតស៊ូមតិ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរបស់ខ្លួនក្នុងការជួយដល់សហគមន៍ក្រីក្រ និងងាយ រងគ្រោះឱ្យទទួលបានសិទ្ធិដីធ្លី និងសិទ្ធិលំនៅឋាន។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង៖

ទូរស័ព្ទលេខ៖ (+៨៥៥) ២៣ ៥៥៥ ១៩៦៤

អ៊ីម៉ែល៖ info@teangtnaut.org

គេហទំព័រ៖ www.teangtnaut.org

ហ្វេសប៊ុក៖ <https://www.facebook.com/sttcambodia>

ធ្វីទីរ៉ូ៖ <https://twitter.com/STTCambodia>

មាតិកា

មាតិកា	i
១. សេចក្តីផ្តើម	១
២. គោលបំណង	៣
៣. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	៤
៤. ការអភិវឌ្ឍន៍សំខាន់ៗ	៥
សំណើទី ១ របស់សហគមន៍៖ ការគាំទ្រផ្នែកសុខាភិបាល.....	៥
សំណើទី ២ របស់សហគមន៍៖ ការសងបំណុលទៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងឯកជន.....	៦
សំណើទី ៣ របស់សហគមន៍៖ ការសម្រួលឱ្យមានការជួលបន្ត និងពន្យារពេលបង់ថ្លៃជួលទីតាំងប្រកបអាជីវកម្ម.....	៧
សំណើទី ៤ របស់សហគមន៍៖ ឧបត្ថម្ភប្រាក់អំឡុងពេលស្នាក់នៅផ្ទះ និងផ្អាកយកតម្លៃទឹក-ភ្លើង.....	៧
សំណើទី ៥ របស់សហគមន៍៖ បញ្ហាការផ្លាស់ទីលំនៅ និងការបណ្តេញចេញ.....	៨
ករណីសិក្សា៖ ករណីបណ្តេញចេញទាំងបង្ខំពីលំនៅឋាន.....	១០
៥. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	១១
៦. អនុសាសន៍	១២

១. សេចក្តីផ្តើម

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានធ្វើការឆ្លើយតបចម្រុះទៅនឹងសំណើរបស់សហគមន៍ក្រីក្រនៅទីក្រុង និងជនបទ ក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ កាលពីថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ សហគមន៍ចំនួន ១៤១ នៅទូទាំងប្រទេស បានដាក់លិខិតរួមគ្នាមួយទៅកាន់រដ្ឋាភិបាលដើម្បីអំពាវនាវស្នើសុំជំនួយនៅពេលចាប់ផ្តើមដំបូងនៃការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩។^១ សមាជិកសហគមន៍បានដាក់លិខិតជូនទៅរាជរដ្ឋាភិបាលដែលមានសំណើចំនួន ៥ ចំណុច។^២ ប៉ុន្តែ សមាជិកសហគមន៍មួយចំនួនបែរជាត្រូវបានឃាត់ខ្លួនដោយនគរបាល និងសាកសួរដូចជនសង្ស័យដែលបានប្រព្រឹត្តិបទល្មើសទៅវិញ។^៣ ក្រុមសិទ្ធិមនុស្សទាំងនៅក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិបានថ្កោលទោសទង្វើរបស់អាជ្ញាធរ ចំណែកសមាជិកសហគមន៍ទាំងអស់ក៏បានស្នើសុំឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាលទទួលនូវសំណើរបស់ពួកគេ។^៤

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ធ្វើការវាយតម្លៃទៅលើសកម្មភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងអំឡុងពេលមានការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ និងប្រៀបធៀបសកម្មភាពទាំងនោះជាមួយនឹងសំណើសុំជំនួយរបស់សហគមន៍។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ រួមមានការសម្ភាសជាមួយនឹងសមាជិកសហគមន៍ចំនួន ៤៥ នាក់ និងការពិនិត្យមើលលើអត្ថបទសារព័ត៌មាន ច្បាប់ និងគោលនយោបាយនានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ការរកឃើញបង្ហាញថារាជរដ្ឋាភិបាលអនុវត្តបានល្អទៅ លើចំណុចខ្លះ និងមិនបានល្អទៅលើចំណុចមួយចំនួនផ្សេងទៀត។ ជាចុងក្រោយ អង្គការសមាគមធាងត្នោតសូមដាក់ជូននូវអនុសាសន៍មួយចំនួនដូចខាងក្រោមទៅដល់រាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីគាំទ្រដល់សមាជិកសហគមន៍៖

សំណើរបស់សហគមន៍	ការឆ្លើយតបរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល	អនុសាសន៍
ផ្តល់សម្ភារៈបរិក្ខារពេទ្យដល់សហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុត។	រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ថ្នាំពេទ្យ ប៉ុន្តែមិនមែនសហគមន៍ទាំងអស់ទទួលបានគ្រប់គ្នានោះទេ។	រាជរដ្ឋាភិបាលគួរតែប្រើប្រាស់ប័ណ្ណសមធម៌ និងធានាឱ្យប្រាកដថាសហគមន៍ទាំងអស់ដែលត្រូវការជំនួយ នឹងទទួលបានជំនួយ។
បន្ធូរបន្ថយ ឬពន្យារការសងបំណុលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។	រាជរដ្ឋាភិបាលបានអនុវត្តគោលនយោបាយមួយចំនួន ប៉ុន្តែការសិក្សាបង្ហាញថាការអនុវត្តទាំងនោះពុំមានប្រសិទ្ធភាព។	អនុសាសន៍សម្រាប់កម្ចីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានជាច្រើនរួចស្រាប់ ហើយ។ របាយការណ៍នេះលើក បញ្ជាក់នូវអនុសាសន៍ទាំងនោះជាថ្មីឡើងវិញ។ ^៦
ពន្យារការបង់ថ្លៃជួលផ្ទះ និងពន្ធលើការលក់ដី។	រាជរដ្ឋាភិបាលមិនបានសម្រេចផ្អាកការបង់ថ្លៃជួលផ្ទះនោះទេ។	យន្តការការពារអ្នកជួលផ្ទះ នៅមិនទាន់មានប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ ការធ្វើការជាមួយអ្នកជួលផ្ទះដែលមានចំណូលទាប ដូចជាកម្មកររោងចក្រអាចជួយឱ្យមានភាពប្រសើរឡើងនូវច្បាប់ និងគោលនយោបាយស្តីពីការជួល។ ^៧

^១ គេហទំព័រមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា៖ សូមបញ្ចប់ការធ្វើទុកបុកម្នេញចំពោះតំណាងសហគមន៍ជុំវិញការដាក់ពន្យារគ្នាស្នើសុំជំនួយ អំឡុងពេលរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ https://cchrcambodia.org/media/files/press_release/755_jsocrdk_kh.pdf

^២ ដូចខាងលើ

^៣ ដូចខាងលើ

^៤ ដូចខាងលើ

^៥ គេហទំព័រអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ៖ <https://www.idpoor.gov.kh/>

^៦ វិបត្តិជំពាក់បំណុលមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា៖ <https://www.mficambodia.com/>

^៧ គេហទំព័រសមាគមធាងត្នោត៖ សម្រាប់អនុសាសន៍បន្ថែមអំពីរបៀបដែលច្បាប់ស្តីពីការជួលត្រូវបានកែលម្អ <https://teangtnaut.org/low-income-rental-housing-in-urban-areas/?lang=en>

ផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលនៅផ្ទះដោយសារកូវីដ-១៩។	រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភដល់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួន។	រាជរដ្ឋាភិបាលបំពេញតួនាទីបានល្អក្នុងការផ្តល់ប្រាក់ជំនួយដល់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួន ប៉ុន្តែរាជរដ្ឋាភិបាលគួរពង្រីកសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ដើម្បីជួយដល់ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋដទៃទៀត តាមរយៈប័ណ្ណសមធម៌។ ^៨
បញ្ឈប់ការបណ្តេញចេញក្នុងអំឡុងពេលកូវីដ-១៩។	រាជរដ្ឋាភិបាលបានបណ្តេញសហគមន៍មួយចំនួនចេញពីលំនៅឋាន។	បញ្ឈប់ការបណ្តេញសហគមន៍ក្នុងអំឡុងពេលកូវីដ-១៩។ លើសពីនេះ បង្កើតគោលនយោបាយនៃការបណ្តេញចេញដោយអនុលោមតាមគោលការណ៍សិទ្ធិមនុស្ស និងបញ្ឈប់ការបណ្តេញចេញដោយមិនផ្តល់ឱកាសឱ្យសហគមន៍ទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់។

^៨ គេហទំព័រអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ៖ <https://www.idpoor.gov.kh/>.

២. គោលបំណង

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវនេះ គឺដើម្បីវាយតម្លៃការឆ្លើយតបរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលទៅនឹងសំណើរបស់សហគមន៍ក្នុង អំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ សហគមន៍នៅទូទាំងប្រទេស បានដាក់សំណើចំនួន ៥ ជូនទៅកាន់រាជរដ្ឋាភិបាល កាលពីឆ្នាំ ២០២០ ហើយការស្រាវជ្រាវនេះ បានកំណត់នូវការឆ្លើយតប និងសកម្មភាពផ្សេងៗរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

៣. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រចម្រុះ ដែលរួមមាន៖

- ការពិនិត្យមើលបទដ្ឋានច្បាប់ និងគោលនយោបាយនានាដែលបង្កើតឡើងដោយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩
- ការសម្ភាសជាមួយសមាជិកសហគមន៍នៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ដែលបានដាក់លិខិតសំណូមពរទៅកាន់រាជរដ្ឋាភិបាលកាលពីឆ្នាំ ២០២០
- ការពិនិត្យមើលទៅលើឯកសារដែលមានស្រាប់ និងសារព័ត៌មាន
- ការចុះស្រាវជ្រាវនៅទីតាំងផ្ទាល់
- ការសម្ភាសជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា

ការស្រាវជ្រាវនេះ មិនតំណាងឱ្យសហគមន៍ទាំងអស់នោះទេ ប៉ុន្តែវាផ្តល់ជាភស្តុតាងនៃបទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងរបស់សហគមន៍ចំនួន ៤៥ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ អង្គការសមាគមធាងត្នោត សូមថ្លែងអំណរគុណដល់សហគមន៍ទាំងអស់ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ។

៤. ការរកឃើញសំខាន់ៗ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ រកឃើញថា រាជរដ្ឋាភិបាល មិនបានឆ្លើយតបគ្រប់សំណើសុំជំនួយរបស់សហគមន៍នោះទេ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានឆ្លើយតបខ្លះ និងមិនឆ្លើយតបទាល់តែសោះលើសំណើមួយចំនួនផ្សេងទៀត។ ជាចំណុចវិជ្ជមានរាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់សម្ភារៈបរិក្ខារពេទ្យដល់សហគមន៍ ផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និងបង្កើតគោលនយោបាយដើម្បីកាត់បន្ថយបំណុលគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។ ប៉ុន្តែដំណោះស្រាយទាំងនេះ នៅមិនទាន់មានប្រសិទ្ធភាព ឬមិនបានដល់សហគមន៍ទាំងអស់ ដែលអង្គការសមាគមធាងត្នោតបានសម្ភាសនោះទេ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ សហគមន៍បានរាយការណ៍ថា រាជរដ្ឋាភិបាលមិនបានឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើសុំឱ្យកាត់បន្ថយថ្លៃជួលផ្ទះ និងមិនបានបញ្ឈប់ការបណ្តេញសហគមន៍ចេញពីលំនៅឋាននោះទេ ទោះបីជាក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក៏ដោយ។ ការរកឃើញទាំងនេះមានបង្ហាញលម្អិតដូចខាងក្រោម៖

សំណើទី ១ របស់សហគមន៍៖ ការគាំទ្រផ្នែកសុខាភិបាល

រាជរដ្ឋាភិបាល បានជួយដល់សហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះបំផុតតាមរយៈការផ្តល់ជំនួយជាសម្ភារៈបរិក្ខារពេទ្យ។ នៅក្នុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២០ ប្រមុខរាជរដ្ឋាភិបាល បានស្នើឱ្យរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាលចែកម៉ាស់ឱ្យសហគមន៍ក្រីក្រនៅទូទាំងរាជធានីភ្នំពេញ។^៩ ប៉ុន្តែ ក្នុងចំណោមអ្នកដឹកនាំសហគមន៍ទាំង ៤៥ ដែលអង្គការសមាគមធាងត្នោតបានសម្ភាសសម្រាប់ការសិក្សានេះ អ្នកទាំងអស់នោះ បានប្រាប់ថាពួកគេបានស្នើសុំអាល់កុលលាងដៃ និងសម្ភារៈបរិក្ខារពេទ្យដទៃទៀតពីអាជ្ញាធរ តែមិនទទួលបានការឆ្លើយតបពីអាជ្ញាធរនោះទេ។^{១០}

^៩ PNN ព័ត៌មាន៖ “ អាជ្ញាធររាជធានីភ្នំពេញ យកម៉ាស់ចែកជូនពលរដ្ឋ ក្រោយទទួលបានពីឃ្លាំងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល”

<https://news.pnn.com.kh/news/3607>

^{១០} លទ្ធផលនៃកម្រងសន្ទនារបស់អង្គការសមាគមធាងត្នោត

សំណើទី ២ របស់សហគមន៍៖ ការសងបំណុលទៅគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារ និងឯកជន

កាលពីថ្ងៃទី២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០២០ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានដាក់ចេញសារាចរណែនាំមួយស្តីពីឥណទាន រៀបចំឡើងវិញ ក្នុងអំឡុងពេលមានវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩។ សេចក្តីប្រកាសនេះ មានគោលបំណងរក្សាស្ថិរភាព និងគាំទ្រដល់សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ដែលរងផលប៉ះពាល់ពីការផ្ទុះជំងឺកូវីដ-១៩ ជាពិសេសសម្រាប់ក្រុមសហគមន៍ដែលងាយរងគ្រោះ ដែលប្រឈមមុខនឹងការធ្លាក់ចុះនៃប្រាក់ចំណូល និងការកើនឡើងនៃបំណុល ដូចជាបុគ្គលិកក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ កម្មកររោងចក្រកាត់ដេរ កម្មករសំណង់ និងកម្មករផ្សេងទៀត។ សេចក្តីប្រកាសនេះ មានប្រសិទ្ធភាពអនុវត្តរហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០២០។^{១១} ក្រោយពីចេញសេចក្តីប្រកាសនេះ នៅថ្ងៃទី២០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានចេញលិខិតមួយទៀត ស្នើសុំឱ្យប្រធានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ជួយសម្រួលដល់ក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ។^{១២}

ប៉ុន្តែ វិធានការទាំងនេះមិនមានប្រសិទ្ធភាពនោះទេ បើយោងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់អង្គការសម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ (LICADHO) និងអង្គការសមធម៌កម្ពុជា (EC)។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ស្ថាប័នទាំងពីរនេះ បានបង្ហាញថាធនាគារឥណទានណាមួយត្រូវបានរៀបចំឡើងវិញឡើយ ដោយសារហេតុផលផ្សេងៗក្នុងមានបញ្ហាចម្បងពីរគឺ៖

- គ្រួសារដែលជាប់បំណុលមិនដឹងថាអាជ្ញាធរជាតិបាលមានគោលនយោបាយរៀបចំឥណទានឡើងវិញ។
- គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមិនយល់ព្រមរៀបចំឥណទានឡើងវិញ ទោះបីជាប្រជាពលរដ្ឋដែលជាអតិថិជនរបស់ពួកគេបានស្នើសុំក៏ដោយ។
- ការរៀបចំឥណទានឡើងវិញ បង្កើនចំនួនបំណុលសរុប នៅពេលក្រោយ។

ដូចនេះ អាជ្ញាធរជាតិបាលបានព្យាយាមបំពេញតាមសំណើទី ២ របស់សហគមន៍ដែរ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងសមាជិកសហគមន៍ស្ទើរតែមិនទទួលបានជំនួយទាល់តែសោះសម្រាប់ដោះស្រាយបំណុលរបស់ពួកគេក្នុងអំឡុងពេលកូវីដ-១៩។ ផ្ទុយទៅវិញ គ្រួសារក្រីក្ររឹតតែមានភាពលំបាកខ្លាំងឡើងក្នុងការដោះបំណុលក្នុងអំឡុងពេលកូវីដ-១៩ ដោយសារតែបានបាត់បង់ចំណូល ឬចំណូលមានការធ្លាក់ចុះ។

^{១១} ធនាគារជាតិ៖ “សារាចរណែនាំស្តីពីឥណទានរៀបចំឡើងវិញក្នុងអំឡុងពេលរងផលប៉ះពាល់ពីការរីករាលដាលរបស់វីរុសកូវីដ-១៩ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ៨៧ ០២០ ០០១ សរណន ២៧ មីនា ២០២០” https://www.nbc.org.kh/legislation/prakas_new.php

^{១២} ធនាគារជាតិ៖ “សំណើសុំការអនុគ្រោះបន្ថែមបន្ថយយកកំរៃសេវាផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងឥណទាន ឬ និង លើកលែងការផាកពិន័យផ្សេងៗចំពោះអតិថិជន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ៨៧ ០២០ ៦៥៧ ៨៣ ២០ មេសា ២០២០” https://www.nbc.org.kh/legislation/prakas_new.php

សំណើទី ៣ របស់សហគមន៍៖ ការសម្រួលឱ្យមានការជួលបន្ត និងពន្យារពេលបង់ថ្លៃជួលទីតាំងប្រកបអាជីវកម្ម

រាជរដ្ឋាភិបាលមិនបានសម្រេចផ្អាកការបង់ថ្លៃជួលផ្ទះនោះទេ ទោះបីជាមានការស្នើសុំផ្ទាល់ពីសហគមន៍ចំនួន ៣៧ ក្នុងចំណោមសហគមន៍ទាំង ៤៥ ដែលអង្គការសមាគមធាងត្នោតបានសម្ភាសជាមួយក្តី។ សំណើនេះ ត្រូវបានលើកឡើងក៏ព្រោះតែចំណូលរបស់កម្មករក្នុងសហគមន៍ទាំងនេះបានធ្លាក់ចុះ ឬកម្មករបានបាត់បង់ការងារ។ គ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនដែលជួលផ្ទះ ឬទីកន្លែងសម្រាប់លក់ដូរ ឬធ្វើអាជីវកម្ម រកចំណូលបានតិចមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់បង់ថ្លៃជួលផ្ទះ ឬទីកន្លែងសម្រាប់ស្នាក់នៅ។

សំណើទី ៤ របស់សហគមន៍៖ ឧបត្ថម្ភប្រាក់អំឡុងពេលស្នាក់នៅផ្ទះ និងផ្អាកយកកម្ចីក-ភ្លើង

រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ជំនួយសេដ្ឋកិច្ចដល់ប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ។ នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី បានប្រកាសផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីឧបត្ថម្ភសាច់ប្រាក់ ដើម្បី “ជួយសម្រួលដល់ជីវភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ដោយសារការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩”។^{១៣} កម្មវិធីនេះផ្តល់ប្រាក់ ចំនួន ១២០ ០០០ រៀល (ប្រមាណជា ៣០ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក) ក្នុងមួយខែដល់គ្រួសារក្រីក្រ ដោយគ្រួសារកម្រិត ក្រ-១ ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភបន្ថែមចំនួន ១៣ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក និងគ្រួសារកម្រិត ក្រ-២ ទទួលបាន ៩ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងម្នាក់បន្ថែមទៅតាមចំនួនសមាជិកជាក់ស្តែងនៅក្នុងគ្រួសារនីមួយៗ។^{១៤}

ក្រៅពីនេះ កម្មកររោងចក្រដែលស្ថិតក្នុងតំបន់អនុវត្តវិធានការបិទខ្ទប់នៅក្នុងទីក្រុងភ្នំពេញអាចទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភក្នុងឆ្នាំ ២០២១។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភតែមួយលើកប៉ុណ្ណោះក្នុងចំនួនទឹកប្រាក់ ១៦០ ០០០ រៀល (ប្រមាណ ៤០ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក) ដល់កម្មករចំនួន ៥៩ ០០០ នាក់ដែលស្ថិតក្នុងតំបន់អនុវត្តវិធានការបិទខ្ទប់ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តកណ្តាល។^{១៥}

ចុងក្រោយនេះ នៅថ្ងៃទី១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវ “សេចក្តីសម្រេចស្តីពីយន្តការ និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តកម្មវិធីជំនួយសង្គមជាសាច់ប្រាក់សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ និងគ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋដែលមានការលំបាកផ្នែកជីវភាពប្រជាពលរដ្ឋ និងគ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋដែលមានអ្នកឆ្លងជំងឺកូវីដ-១៩ និងមានការលំបាកផ្នែកជីវភាព និងគ្រួសារប្រជាពលរដ្ឋដែលមានអ្នកស្លាប់ដោយសារជំងឺកូវីដ-១៩ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ ២០ កុម្ភៈ២០២១”។ សេចក្តីសម្រេចនេះកំណត់អំពីគោលនយោបាយផ្គត់ផ្គង់សាច់ប្រាក់ដល់គ្រួសារក្រីក្រដែលងាយរងគ្រោះ កម្មកររោងចក្រ និងប្រជាពលរដ្ឋដែលមានសមាជិកគ្រួសារស្លាប់អំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ កម្មវិធីនេះផ្តល់ការឧបត្ថម្ភតែមួយលើកប៉ុណ្ណោះក្នុងចំនួនទឹកប្រាក់ចន្លោះពី ១៥៦ ០០០ រៀល (ប្រមាណ ៣៩ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក) ទៅ ៧៦០ ០០០ រៀល (ប្រមាណ ១៩០ ដុល្លារសហរដ្ឋអាមេរិក)។^{១៦} ក្នុងចំណោមសហគមន៍ទាំង ៤៥ ដែលអង្គការសមាគមធាងត្នោតបានសម្ភាស ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលបានទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភមួយចំនួនពីរាជរដ្ឋាភិបាល។^{១៧} ការជួយឧបត្ថម្ភនេះមានលក្ខណៈវិជ្ជមាន ប៉ុន្តែសហគមន៍ជាច្រើនផ្សេងទៀតមិនទទួលបានជំនួយនោះទេ។ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរស៊ើបអង្កេតបន្ថែមទៅលើមូលហេតុដែលសហគមន៍ទាំងនេះមិនទទួលបានជំនួយទាំងនោះ។

^{១៣} Xinhua ព័ត៌មាន៖ “កម្ពុជាចាប់ផ្តើមកម្មវិធីផ្តល់ជំនួយជាសាច់ប្រាក់ដល់គ្រួសារក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះក្នុងអំឡុងពេលកូវីដ-១៩” http://www.xinhuanet.com/english/2020-06/24/c_139163610.htm

^{១៤} ដូចខាងលើ

^{១៥} ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍៖ “រដ្ឋាភិបាលផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុដល់កម្មករដែលរងផលប៉ះពាល់ពីការចាក់សោ” <https://www.phnompenhpost.com/national/govt-gives-financial-aid-lockdown-affected-workers>

^{១៦} ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគាំពារសង្គម, សេចក្តីសម្រេចស្តីពីយន្តការ និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តកម្មវិធីជំនួយសង្គមជាសាច់ប្រាក់ជូនប្រជាពលរដ្ឋ និងគ្រួសារដែលមានការលំបាកផ្នែកប្រជាពលរដ្ឋ និងគ្រួសារដែលឆ្លងជំងឺកូវីដ-១៩ និងជួបការលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងគ្រួសារអ្នកស្លាប់ដោយសារជំងឺកូវីដ-១៩។ -១៩ ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃទី២០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២១៖ សេចក្តីសម្រេចលេខ_០២៣_សហ_ចុះថ្ងៃទី១៣_ខែឧសភា_ឆ្នាំ២០២១_ស្តីពីយន្តការ_2021_05_18_09_32_49.pdf (nspc.gov.kh)

^{១៧} លទ្ធផលនៃកម្រងសំនួររបស់អង្គការសមាគមធាងត្នោត

យ៉ាងហោចណាស់មានសហគមន៍ចំនួន ១១ សហគមន៍ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវបានបណ្តេញចេញ ឬទទួលបានការជូនដំណឹងឱ្យរើចេញពីលំនៅឋានក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។

ឈ្មោះសហគមន៍/ទីតាំង	ភូមិ	សង្កាត់	ខណ្ឌ
បន្ទាយស្លឹក ^{១៨}	ភូមិ ៤	ទំនប់ទឹក	ចំការមន
សហគមន៍បឹងឈូក A ^{១៩}	បឹងឈូក	សង្កាត់គីឡូលេខ ៦	ឫស្សីកែវ
ព្រលានយន្តហោះថ្មី ^{២០}	កំពង់តាឡុង	បឹងខ្យង	កណ្តាលស្ទឹង
សំរោងត្បូង ^{២១}	សំរោងត្បូង	សំរោងត្បូង	ព្រែកព្នៅ
បឹងសំរោង ^{២២}	ដូង	ព្រែកព្នៅ	ព្រែកព្នៅ
ព្រៃទា ^{២៣}	ព្រៃទា	ចោមចៅ ៣	ពោធិ៍សែនជ័យ
មហាវិថីឈ្នះ-ឈ្នះ (បឹងតាមោក) ^{២៤}	ចែងមែង	សំរោងក្រោម	ពោធិ៍សែនជ័យ
ស្ទឹងកំបុត ^{២៥}	ឡកំបោរ	ស្វាយប៉ាក	ស្វាយប៉ាក
ច្បារអំពៅ ^{២៦}	ចំពុះភ្នែក ១	ព្រែកថ្មី	ច្បារអំពៅ
បឹងទំពុន ^{២៧}	ភូមិសន្សំកុសល្យ ២	បឹងទំពុន	មានជ័យ
បឹងតាមោក ^{២៨}	កោះរងាង	ពន្លាំង	ព្រែកព្នៅ

ការរកឃើញនេះបង្ហាញថាវាជារដ្ឋាភិបាលបានដាក់របៀបវារៈរបស់ខ្លួនជាអាទិភាពជាជាងសុខភាពសុវត្ថិភាព និងសិទ្ធិទទួលបានលំនៅឋានរបស់សហគមន៍ដែលត្រូវបានគេបណ្តេញចេញ ឬទទួលបានដំណឹងឱ្យរើចេញពីលំនៅឋាន។ លោកស្រី ឡេឡានី ហ្សារហា អ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីសិទ្ធិទទួលបានលំនៅឋានសមរម្យ បានចេញនូវលិខិតមួយជូនដល់រាជរដ្ឋាភិបាលនៅជុំវិញពិភពលោកនៅពេលចាប់ផ្តើមមានការរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ នៅក្នុងលិខិតបានលើកឡើងថាមនុស្សគ្រប់រូបគួរទទួលបានលំនៅឋានមួយដើម្បីជាសុវត្ថិភាពរបស់ខ្លួន ជាពិសេសក្នុងពេលមានវិបត្តិជំងឺឆ្លងរាតត្បាត ហើយការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំក្នុងអំឡុងពេលមានវិបត្តិជំងឺឆ្លងនេះ គឺជាការបំពានលើច្បាប់អន្តរជាតិ។^{២៩}

២៩ អង្គការសហប្រជាជាតិសិទ្ធិមនុស្សកត់សម្គាល់៖ “*កំណត់សម្គាល់ការណែនាំអំពី COVID-19៖ ការហាមឃាត់ការបណ្តេញចេញ*” https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Housing/SR_housing_COVID-19_guidance_evictions.pdf.

ករណីសិក្សា៖ ករណីបណ្តេញចេញទាំងបង្ខំពីលំនៅឋាន

លោកស្រី ស៊ី ស្រីនាង ជាស្រ្តីក្រីក្រម្នាក់រស់នៅក្នុងផ្ទះតូចមួយក្នុងសង្កាត់ព្រែកព្នៅ រាជធានីភ្នំពេញ។ ការពង្រីកផ្លូវជាតិលេខ ៥ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៣ និងឆ្នាំ ២០១៥ បានបង្កនូវផលប៉ះពាល់ដល់ជីវភាពរបស់គាត់ ហើយស្វាមីរបស់គាត់បានស្លាប់កាលពីឆ្នាំ ២០០០។ ជាស្រ្តីមេម៉ាយម្នាក់ ផ្ទះរបស់គាត់ត្រូវបានអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានកម្ទេចចោល ហើយកូនរបស់គាត់បានចាកចេញពីគាត់ ព្រោះតែគាត់ មានអារម្មណ៍ថាខ្មាសគេ។

គាត់មិនមានប័ណ្ណសមធម៌ និងមិនទទួលបានការជួយផ្គត់ផ្គង់អ្វីសោះពីរាជរដ្ឋាភិបាល។ គាត់ធ្លាប់បានស្នើសុំប័ណ្ណសមធម៌ ពីអាជ្ញាធរសង្កាត់របស់គាត់ចំនួនបួនដង តាំងពីឆ្នាំ ២០១៨ មកម្ល៉េះ។ ក្នុងអំឡុងពេលមានជំងឺកូវីដ-១៩ គាត់មិនមានអ្វីបរិភោគ ហើយសុខភាពក៏ទ្រុឌទ្រោម។

សំណាងល្អ នៅក្នុងខែមីនា គាត់មានឱកាសលើកឡើងពីទុក្ខលំបាករបស់គាត់ទៅកាន់ឯកឧត្តម កែវ អ៊ូលី ជាប្រធាន នាយកដ្ឋានអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រនៃក្រសួងផែនការ តាមរយៈកម្មវិធីផ្សាយបន្តផ្ទាល់លើបណ្តាញសង្គមហ្វេសប៊ុកដែល រៀបចំឡើងដោយអង្គការសមាគមធាងត្នោត។ មួយថ្ងៃក្រោយមកមន្ត្រីមន្ទីរផែនការមួយរូបបានចុះទៅដល់ផ្ទះរបស់គាត់ ដើម្បី ធ្វើការសម្ភាសសួរនាំគាត់។

ថ្វីត្បិតតែដំណើរការមានរយៈពេលយូរបន្តិចក្តី លោកស្រី ស៊ី ស្រីនាង ក៏ទទួលបានប័ណ្ណសមធម៌។ មានប័ណ្ណនេះ គាត់អាច ទទួលបានប្រាក់ឧបត្ថម្ភពីរាជរដ្ឋាភិបាលជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដែលមានចំនួនស្មើនឹង ១២៨ ០០០ រៀល ក្នុងមួយខែ។ ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ នេះមិនទាន់អាចដោះស្រាយបញ្ហារបស់គាត់បានទាំងអស់នោះទេ ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចណាស់គាត់អាចមើលថែទាំសុខភាព និងអាច ផ្គត់ផ្គង់ការចំណាយប្រចាំថ្ងៃរបស់គាត់បាន។

ផ្ទះលោកស្រី ស៊ី ស្រីនាង លើផ្លូវជាតិលេខ ៥

៥. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា រាជរដ្ឋាភិបាលបានធ្វើការឆ្លើយតបទៅនឹងផ្នែកខ្លះនៃសំណើរបស់សហគមន៍ ក៏ប៉ុន្តែការឆ្លើយតបទាំងនោះពុំទាន់មានប្រសិទ្ធភាព ឬពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់ដល់ក្រុមដែលងាយរងគ្រោះទាំងនោះឡើយ។ រាជរដ្ឋាភិបាល ក៏មិនបានឆ្លើយតបនឹងសំណើសុំឱ្យបញ្ឈប់ការបណ្តេញសហគមន៍ចេញក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩។ សហគមន៍ គួរទទួលបានការកោតសរសើរចំពោះភាពក្លាហានក្នុងការលើកឡើងនូវសំណើទៅកាន់រាជរដ្ឋាភិបាលរបស់ពួកគេ ហើយ រាជរដ្ឋាភិបាលគួរយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាអំពីសំណើទាំងនេះ។

៦. អនុសាសន៍

១. រាជរដ្ឋាភិបាលគួរបន្តអនុវត្តការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មគ្រួសារក្រីក្រ។ ប្រសិនបើមិនមានប័ណ្ណសមធម៌ទេ សហគមន៍ក្រីក្រនឹងមិនអាចទទួលបានការថែទាំសុខភាព និងជំនួយនោះឡើយ។ ការអនុវត្តត្រូវធ្វើឡើងជាបន្ទាន់ ហើយគួរមានកញ្ចប់ថវិកាកាន់តែច្រើនសម្រាប់អនុវត្ត។
២. អនុសាសន៍ទាក់ទងនឹងកម្មវិធីស្ថានីយ៍ក្រហមព្រៃ មានជាច្រើនរួចស្រាប់មកហើយ។ របាយការណ៍នេះក៏បញ្ជាក់ឡើងវិញនូវអនុសាសន៍ទាំងនោះ^{៣០} និងស្នើឱ្យពិចារណាលើភស្តុតាងបន្ថែមនៅក្នុងរបាយការណ៍នេះ ដើម្បីគាំទ្រដល់អនុសាសន៍ទាំងនោះផងដែរ។
៣. យន្តការការពារសម្រាប់អ្នកជួលផ្ទះក្នុងប្រទេសកម្ពុជានៅមិនទាន់មានប្រសិទ្ធភាពនៅឡើយ។ អាជ្ញាធរត្រូវសហការជាមួយអ្នកជួលផ្ទះដែលមានចំណូលទាប ដូចជាកម្មកររោងចក្រ ចំណាកស្រុក ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអនុវត្តច្បាប់ និងគោលនយោបាយស្តីពីការជួល។
៤. ការបណ្តេញចេញក្នុងអំឡុងពេលរីករាលដាលនៃជំងឺឆ្លង គំរាមកំហែងដល់អាយុជីវិតរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវបានគេបណ្តេញចេញ និងអាចគំរាមកំហែងដល់ប្រជាពលរដ្ឋដទៃទៀត តាមរយៈការដាក់អ្នកទាំងនោះឱ្យស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដែលងាយនឹងឆ្លងមេរោគកូវីដ-១៩។ រាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបញ្ឈប់ការបណ្តេញប្រជាពលរដ្ឋចេញពីលំនៅឋានក្នុងអំឡុងពេលមានការរីករាលដាលនេះ។ លើសពីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលគួររៀបចំបង្កើតគោលនយោបាយសម្រាប់អនុវត្តការបណ្តេញចេញដែលគោរពតាមគោលការណ៍សិទ្ធិមនុស្ស និងបញ្ឈប់ការបណ្តេញសហគមន៍ចេញដោយមិនទុកឱកាសឱ្យពួកគេទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់។

^{៣០} សិទ្ធិទទួលបានការអនុគ្រោះ ៖ [http:// mficambodia.com](http://mficambodia.com).

អង្គការសហគមន៍រោងចក្រ

Sahmakum Teang Tnaut Organization • a Cambodian Urban NGO

ទូរស័ព្ទទំនាក់ទំនង៖ (៨៥៥) ២៣ ៥៥៥ ១៩៦៤

គេហទំព័រ៖ www.teangtnaut.org

សំឡេងទីក្រុង៖ <https://urbanvoicecambodia.net>

ហ្វេសប៊ុក៖ <https://www.facebook.com/sttcambodia>